

GÉCZI JÁNOS

Rendkívüli esemény

Szobi távcsővel nézi a bozótost: madarakat figyel. Aztán átadja a távcsövet Janónak és magyaráz:

– A hím az, amelyiknek sárgásfehér a csőre. A tojóé barnásszürke.

– Látom! – de Janó kezében bizonytalanul remeg a távcső.

Szobi átveszi az eszközt, élességet állít:

– A hím egész feje és alsóteste rózsaszínes piros. A fejtetőn meg a torkán fehér foltos a toll. A hátán meg barnás. A nőstény inkább olajbarna.

– Mi ezeken a szép?

– Nézd! Majd rájössz.

– Baromság.

– Száz éve nincs erre rózsás pirók.

– Engem nem érdekel. – veszi vissza Janó a távcsövet, de azért megkeresi vele a madarakat. De átélésít: a bokrok mögött egy lány és egy fiú csókolózik. Őket lesi.

Szobi már-már megnyugszik ettől a figyelemtől – de a helikopterzajtól felriadnak a madarak.

Szákjába süllyeszti a madárhatározót, a röppálya-rajzokat, a kontúrtáblázatot, a távcsövet.

– Egyetlen adat van a rózsás pirókról Magyarországon – közli, de Janó semmit sem ért. – Mármint Nagy-Magyarország területéről.

A helikopter nem látszik, de szinte veres az ég a madaraktól.

A Bakony felől érkezik a helikopter: alatta éppen a zirci arborétum, elburjánzott ligeteivel, hársfasorával, hajdan szép halastavával – majd a bakonyi fennsík, amelyet átszel egy keskeny aszfaltút. A hegycsúcsok fölé emelkedik a gép, ahonnan gyakorlatlan szem is észreveszi a gondosnak egyáltalán nem mondhatóan álcázott bunkereket, silókat, géppuskafészek kaptárformáit.

Távolban egy város – Veszprém –, körülötte falvak, kifutópályák, s a harcászati gyakorlóterep kultúrsivatagja. Alacsonyabbra ereszkedik a gép, látható, erre már régen nem jártak tankok, benőtte az utakat a bozót, a gaz, majd fölrendül: egy erdőcske közepén alig bújtatott laktanya.

Ez elé, a parkolóba helyezi le a helikoptert a pilóta.

Néhány tragacs közül szalad a járó rotorú járműhöz egy jó negyvenes férfi – Borbi –, kezében csomag. Nyílik az ajtó, kinyúlik egy kéz, átveszi a küldeményt.

– Ennyi. – kiabálja Borbi.

– Oké. – hajol ki a pilóta. – Lesz még?

- Beszólók!
- Szokásosan!

Borbi máris fut vissza, a gép emelkedik. Fordultában, a nyitott ajtóból zsák repül – s épp az elvadult, csillag alakúvá növelt rózságyás közepébe hull.

Borbi morgolódik, bozótkéssel vág magának utat a pakkhoz. Vállára emeli a nehéz zsákot, araszolat a tüskés ágak között. A környék csendes.

Becipekedik a főépület előterébe, üres és poros, lukszerű helységeken keresztül jut a lemeszelt ablakos raktárba: egyenruhák, sátrak, mindenféle kacat közé hajítja terhét. Szöszmögve bontja meg. S hogy megoldotta a zsákszájat, kirázza a földre: vastag, cserzett bőrhulladék.

Tapogatja, morzsolgatja: a bőr nincs előregedve.

Borbit – amíg a szabadban volt – egy fiúcska riadtan bámulja egy fenyőfáról. Aki aztán hálót feszít a gallyak közé.

A helikopter szeméttelep fölött száll. A párologó-füstölgő telepen emberinek alig nevezhető lények tiblábolnak. Van ki bádogból-papírból építi kunyhóját, van ki olajosflakonokat gyűjt (annyi van a hátán, hogy ki sem látszik alóla), mások papírt kötegelnek. De a többség ételmaradék után turkál. S a ruhájuk: katonasurranó, bekecs, tollas kalap, hálóing és nagyestélyi – mindaz amit a városka lakói levedlettek.

- Jönnek a menekültek. – szólít meg egy tollas vénséget egy gáláns (mert gomblukában eldísztelt kék szegfű) nyomorék.

- Innét is kitúrnak minket! – köp az anyó-forma, s lehajol a kenyérdarabért. A sűrke penészből kikapar egy bogarat, tör a sercliből, belemártja az óvén lógó tejjel telt üvegbe, és a szájába préseli.

A volt tisztiből ebédelőben félhomály van. A színpad-szerű dobogón fehér hajú, de jó svádájú vagy onőr guggolós orosz népi táncot próbálgat, még csak nem is sikertelenül. Mindehhez társa szolgáltatja a zenét, szájharmonikán. Megunásig ismételi egy dallamot, száll a por, fullasztó a levegő.

A sarokból, ahol az asztalt egy csupasz villanykörtevel világították meg, reccsen Szobi hangja:

- Az isteneteket! Megfulladok!
- Állj a gangra! – hagyja abba a zenélést a harmonikás, majd tovább fújja!
- Jó ötlet! Csak éppen gang nincs. – hessegeti feje körül egy rossz minőségű, agyonolvasott szexlappal a porfelhőt Szobi. – Találhatnátok valami okosabb elfoglaltságot is.
- Na ja. – felesel tovább a harmonikás.
- Ahhoz ám erőnlét kell! – röhög közbe a táncoló, majd elterül.
- Törnéd ki a lábad! – morog maga elé Szobi, és falja a bádogszilkeből a töltött paprikát. Állán csorog a paradicsomszós.

– Mit motyogsz, öreg? – tenyerel hátukról a vállára a nála csöppet sem fiatalabb, őszhajú úrforma, és belemélyeszi Szobi vállgödrébe az ujjait.

Szobi elfehéredett szájjal túri a szorítást. És bírja. Csak a kanál hull ki kezéből, csörren a kövön.

Az őszhajú utána hajol.

– Szóval kommandós. – lazítja Szobi a vállizmait, s átveszi az eléje emelt kanalat. Kabátcsücskével törli róla a koszt, majd a ruhában eldörzsöli a foltot.

– De miért rajtam gyakorolsz!? – igyekszik rekedten röhögni.

– Erősebbel nem mer kikezdeni! – zöttyen mellé a szájharmonikás.

– Amilyen te vagy? – néz rá Szobi.

De a szájharmonikás már egy drótdarabbal van elfoglalva, piszkálgatja a hangszerét. S nem válaszol.

Közéjük telepszik az őszhajú is.

Szobi a táljába mélyed, a szájharmonikás tisztogat, az ősz pedig mozgó állkapoccsal bámulja a töltött paprikát. Szobi fél szemmel rápislog, majd dühödten kiemel egy darabot s belecsapja a szilkefedőbe. Rámer valami levet is, s kettétöri a kenyérvéget. Alkarjával odasöpri ősz társa elé.

– Ne edd le az uniformist! – motyogja, és tovább zabál.

Az ősz uracs is nekiáll falni. S amikor befejezte, csak akkor köszöni meg:

– Jó.

– Neked minden jó. – feleli Szobi. És elmosogat a csapnál. A zsírcsomók a bádoglefolyó örvényében kerengenek.

– Van aki megcsinálja.

– Van! – és Szobi máris társaira csapja a tisztí étkezde ajtaját.

– Elment a posta. – áll Szobi Borbi mellé a klotyóban.

– El. – köp félre Borbi.

Hugyoznak. S bámulnak a szemmagasságban lévő rácsos ablakrésen a szabadba: ahol éppen egy társuk tol mindenféle fémdarabokat a kezüköcsin.

– Jó napja van. Ez megint talált valamit! – csattan föl Borbi.

– Hadd találjon. – válaszol Szobi – legalább közben rendet is tart.

A fenyőfáról leugrik a fiú – a hálójában mókus vergődik. Gyorsan kapkodja meztelen talpát, s átbúvik a drótkerítés alatt.

Alkonyodik. A fák között alig van fény – de mind a hat vagyonőr ott te-kézik. Maguk faragta bábukat állítanak föl. Az ősz hajún – Viktoron – épp a sor, amikor Gábor – a szájharmonikás – figyelmeztet:

– Ki a soros?

Viktor ballag a fához támasztott rozsdás Csepel kerékpárhoz, hirtelen mozdulattal veti át a lábát és elkarikázik.

– Ha nem szólok rá – mondja Gábor, hogy még Viktor is hallhassa – elfeledi, hogy miért veszi fel a pénzt.

- Azzal kitörölheti a seggét! – lódítja a golyót Borbi.
- Ki. – hagyja helyben Gábor.
- Mi is. – sercint Janó.
- Aha. – áll már mögötte Gábor.
- A közepét célozd! – nyomja kezébe a golyót Janó.
- Naná, azt a bokrot! – mutat a galagonyára, ahol éppen megjelenik egy koszlott alkoholista feje!
- A rosseb! Mit keresel itt! – kiállt a vénemberre.
- Vegyenek be játszani! – kéri.
- Mars a kerítésen túlra! – kiabál Szobi.
- Vegyenek be!
- Játssz a telepen! – gurít Borbi.
- Alszanak.
- Dobjátok ki. – int Gábor. Hiszen itt ő a parancsnok.

A két legfiatalabb vagyónőr – Jáska és Borbi – két oldalról hóna alá nyúl a hirtelen megjelent öregnek, a levegőbe emeli. De az még mindig könyörög: játszani akar. Aztán eltűnnek az erdőben.

- Ledurrantalak, ha idemerészkedsz! – kiabálja utána Gábor. Amit nagy nevetéssel hagynak jóvá a többiek.
- Nincs tűzparancsuk! – kiabál vissza a kitoloncolt öreg.
- Ránk kapnak! – morog Gábor.
- Sót a seggökbe! – szögezi le Szobi. – Tanuljon rendet!

Csapatostól vonulnak a parancsnokságra. Elöl Gábor, mögötte Szobi, majd Jáska és Borbi. Az ajtó előtt verik le magukról az avart, amikor nyikorgó kerékpárján megérkezik Viktor.

- Semmi. – támasztja a járművet a falhoz.
- Csak kipukkadt a hátsó – tapogatja Borbi a gumit –, és akkora nyolcas van a kerékben, mint egy ház.
- Na, kommandós, most szerelhetsz! – szájal Szobi – és a földhöz vágja a kerékpárt. – Én ugyan gyalog körbe nem megyek!
- Csináld meg. – szól ki az ajtóból Viktornak Gábor, és fölkattintja a vilanyórán a tábor őrfényeit.

Az ablakpárkányra szórt magvakon madarak veszekszenek. Szobi jegyzetfüzetbe írja a fajok nevét, majd önfeledten nézi a cinkéket, őszapókat, verebeket.

- Minek ez? – áll meg Gábor mögött Jáska, a legfiatalabb.
- Nyúlnak.
- Vagyonvédelem.
- Persze. Rákaptak az almafákra.

– Én úgy tudtam, azt csak télen eszik a nyulak. – piszkálgatja a dróthurkokat Jáska.

– Nem magyar fajták. Ilyenkor is rágnak.

– És kiváló pörköltalapanyagok.

Gábor összehúzott szemmel pillog Jáskára. Majd a kezébe nyomja a hurkokat:

– Rakd.

– Kiviszem a kutyákat.

– Futtasd őket. Aztán meg a helyedre! Reggelig aludni akarok.

A közeli épületekbe széled az öt férfi. Borbi és Szobi a távoli tisztos lakótömbhöz tartanak: ők lesznek a kijelölt parancsnoki épületben, éjjel ők adják a szolgálatot.

A szeméttelapi tábortűzről leveszi a tollas vénség a nyárson sült mókust. Kitéri a vékony combját, a fiúcska kezébe adja. Ad mellé száraz kenyeret.

Esznek.

Amíg meg nem érkezik a telepi őr. Mankós ember: letör magának a húsból, szót sem szól, csak tovább áll. A közeli danoló csoport borából önt magának.

Borbi ballonból önt két pohárba.

– De több nem lehet! – issza ki borát Szobi.

– Majd megmondod, hogy mi legyen a borommal!

– Iható. – tartja a ballon szájához a mustáros poharat Szobi.

– Saját. Ez nincs kotyvasztva. – lötytyint Borbi.

– Ki a soros?

– Hol? – önt ismét Borbi.

– Nem ilyen ostobának ismerlek! – tolja el a poharat Szobi.

– Hanem milyennek? – keményít be a fiatalabb.

– Szó ami szó, nem hiszem hogy elég nagyvonalú lennél.

– Filléreskedem?

– Mondható így is. Fiam, megtanulhatnád, hogy, ha nem gondolkozol nagyléptékűen, s nem úgy dolgozol, mint egy gavallér, sosem lesz belőled semmi. Se présház, se kocsi, csak az az átkozott panellakás, amiben harmadmagad nyomorogsz. Amíg világ a világ!

– Te többre vitted!

– Nem. De amim van, az nekem elég. Még sok is.

– Adj belőle!

– Nem szívesen válnék meg tőle.

– Előbb-utóbb feldobja a talpát, oszt nincs kire maradjon.

– Az egyházé lesz.

– Na! Átment szenteskedőbe?

– Inkább legyen az övéké, minthogy semmi embereké.
 – Tíz éve meg köpött, ha elment egy templom előtt.
 – Változik az ember.
 – Az. – hagyja rá Borbi, és legyint.
 – Csak ne integess! Semmi sem fontosabb a túlélésnél. Az életösztön dolgozik.

– A mutyizás az én életösztönöm.
 – Nincs nekem bajom azzal. Hiszen mindenki megteszi, vagy bárki megtenné, ha módja van rá. Ruhák, rézhuzalok, ugyan! Piti a dolog!

– Meséljen!
 – Először ki kell építeni egy kapcsolatrendszert. De mégis úgy megcsinálni a dolgot, hogy te mozgasd, te irányítsd, és tied a nagy sáp. Nem négy-öt rongy havonta! Hanem negyven-ötven! És még akkor is kukac vagy!

Jáska ront be az őrszobába. A kutyák elfekszenek a szobában.

– Nagyon ugatnak a gyengélkedőnél. – nyúl a pohár után.

– Patkányok. – inti le Szobi.

– Múltkor is azok voltak. – gyújt cigarettára Borbi.

– Jó éjszakát. – köszön Jáska, és kilép az éjszakába.

– Jóccakát. – mondja Borbi és Szobi.

– Megnézed? – kérdi Borbi.

– Megnézhetjük. – dönt Szobi.

A kutyákat pórázon vezetik maguk mellett.

A gyengélkedő lógó spalettái mögött gyufaláng lobban. A kutyák acsarokodva rontanak be a félig nyitott ajtón. Az egymásba nyíló szobákon keresztül rohannak, s nekiugranak a becsukott orvosi rendelő ajtajának.

Szobi és Borbi visszaparancsolja az állatokat, s szorosan egymás mellett nyitnak be a több ajtajú rendelőbe.

A nyírfákkal kifestett fali csempék alatt vetett ágy, meg mindenféle üres, üveges szekrény.

Fiatal pár ül fel a pokrócok között.

– Maguk kicsodák! – gyújtja fel zseblámpáját Szobi.

A meztelen lány maga elé kapja a párnát. A fiú föláll, de nem szólal meg. Ideges.

– Mit keresnek itt! – hatalmaskodik Borbi.

De semmi válasz.

– Ki engedte be magukat? – néz Szobi a lány arcába.

– Na, mars! – tekeri hátra a fiú kezét Borbi, és a falhoz veri a hosszú hajú gyerekembert. – Tudod, hova vidd máskor a macádat!

– Ne bánts! – sikolt a lány!

– No, tudsz beszélni? – világítja meg a lány testét Szobi. – Akkor járni is. Kelj fel!

Kutyák közt vezetik őket a tisztai fogdához. Csattan a vasajtó, majd ismét nyílik. A pár ruháit dobja utánuk Borbi.

- Reggel számolunk!

- Addig folytathatjátok! – nevet Szobi.

- Csak szálla ne menjen a seggetekbe! – szól be a zárkaablakon Borbi.

- Csavargók – vélekedik Szobi, s rohan a lihegő kutyák után.

- Na, ja. – gyújt rá Borbi. – Szóval így kell csinálni a pénzt! Akkor beveszel a buliba.

- Miféle buliba? Bolond!

- Osztozunk, és kész!

- Ez nem az a lány, aki megmarás nélkül kibírná az osztzkodást. – évődik Szobi.

- Nem róla beszélek.

- Jó. Reggel majd jelentjük az eseményt! – szögezi le Szobi.

- Elúszna az egész! Nem bánod?

- Miért?

- A te forintjaidnak is fuccs.

- Nem én adtam ki a szobát! – csattan fel az öreg!

- Az atyáúristen! – kiált Borbi.

- Vagy te! – fordul Borbival szembe az öreg.

Hosszan hallgatnak, forgatják magukban, hogy kerülhettek ide a fiatalok.

- Talán Gábor. – óvatoskodik Szobi.

- Szólt volna. – motyogja Borbi.

- Esetleg.

- Szóval ezért játssza a tisztakezűt! – csap le Szobira Borbi. – Máskor is szokta?

- Neki saját területe van. A régi kioszkban. És csak a guberálónak, ha vetett ágyban támad gusztusuk.

- Ez meg a tiéd!

- Nem ismerem őket.

- Jó. Feladjuk. – makacskodik immár Borbi.

Szobi nekiáll egy fa kérgének lefejtéséhez. A kutyák elfekszenek. Borbi eltűnik a sötétben.

Mikorra visszajön, Szobi lefaragta a fenyő teljes kérgét.

- Szóval nem tudtál róluk. – állapítja meg Borbi.

- És te sem. – kérdez vissza Szobi.

De nem hisznek egymásnak.

A csillagok között repülőgépek jelzőfényei villognak.

Az őrszobán. Borbi a falnak fordulva fekszik a priccsen, Szobi nagy elmélyültséggel madarakat hajtogat papírból. Már a fél szoba tele van a felfüggesztett origami-játékokkal: meg-megrezdülnek, ahogy befúj az ablakon a bakonyi szél.

A szaunából fürdőköpenyben lép ki Gábor – nyakában törölköző. Füttyjelet hall, de csak rázza a fülét. S féllábon ugrál, úgy, ahogy nem messze tőle egy bekötött lábú csóka.

Az őrszoba melletti panelház legfelső emeletén ablak nyílik. Nagy darab asszony ül ki a párkányra, s bámulja a kék udvaros teleholdat. Fülhallgatóval hallgatja a rádió adását.

Szobinak elfogytak a hajtogatásra szánt papírdarabjai.

– Az újságot! – szól Borbihoz.

De nincs válasz. Megigazgatja a felfüggesztett, zizegő madarakat, amikor egy denevér röpül a szobába. Riadtan nézi. Aztán, hogy a bőregér a madarak közé függeszkedik, fölrázza Borbit.

– Vendég jött.

– Hagyj békén! – morog vissza a szunyókáló.

– Beszállt egy denevér.

– És aranygyűrű van a lábán. – fordul meg Borbi. Kicsúszik alóla egy szexlap.

Szobi felkapja, kitergeti az asztalra, akkurátusan lapokra szedi – és denevéreket hajtogat az obszcén képekből.

– Minek szedted szét! – mérgelődik az álmos Borbi.

– Annyit nézted már, hogy kikoptak belőle a színek.

– Attól még nem kell ilyen vacakokat csinálni belőle.

– Tetszeni fog Viktornak is.

– Ha meglátja a pucér nőket, elájul.

– Hiszen denevérek!

A denevért seprűnyéllel veri le Borbi. Az állat a férfi fejéhez csapódik, cibálja a haját. Borbi ordítva rohan ki, próbálja kivenni a hajából a csapkodó állatot.

Véres homlokkal érkezik vissza, és káromkodik.

– Mosakodj meg! – szól rá Szobi.

– Mi van, ha veszett volt?

– Ne röhögtesd! Madár nem lehet veszett.

– Ez nem madár. Egér.

– Egér se lehet veszett.

– De lehet!

– Akkor megveszel.

– Veszett az anyád!

– Áldott legyen poraiban is! – hajtja le fejét Szobi.

– Az a kurva, meg megint kinn ül az ablakban! Megmondhatnád, hogy botrány lesz belőle. Örüljön, hogy van vacska, ne feltűnősködjék.

– Ma én vagyok a soros. – szögezi le Szobi!

- Tudod, miben! – és Borbi beint Szobinak. – te csak foglalkozz a fiatal hússal.

- Láthattad milyen.

- A szerzeményed.

- Állítsd le magad.

- Oké. Tehát véletlenül estek be ide? Éppen ide?

- Miért ne!

- Akkor nézhetitek magatokat! Vége az üzletnek. Mert akkor az egész város tudja, hogy garniszállót csináltatok a laktanyából. És lecsapnak a fejesek.

- Jobban megijedtek, mint mi! Ártatlanok ezek.

- De baszni, azt tudnak.

- Irigykedsz.

- Kérlek, mindig tudtam, mi a diszkréció. És azt is, mikor kell diszkrétnek lenni. És nem árt, ha megtudjuk, kik ezek. Nehogy abból legyen a baj, hogy elkaptuk őket.

- Zárt területre jöttek.

- Valahova menniük kellett. Nem henteregetnek a szeméttelenen.

- Hány óra? – kapja el Szobi karját Borbi, és megnézi az időt. – Na, én megyek.

- Tudom. Éjfél van. Csak be ne szarj a szellemektől.

- Az én szellemeim bőrt akarnak. Meg gázpisztolyt.

- Nekem is ígértél.

- A legközelebbiből.

- Jutányosan!?

- A faszt.

Borbi kerítésen keresztül veszi át a bankókat, a holdvilágnál számolja át, majd áthajigálja a rongybálákat.

- Surranók? – suttogja valaki.

- Nincsenek. Nem is lesznek.

- És érmek?

- Szedjétek ki a szarból!

- Rendes kereskedőfélék vagyunk, mit pökhendiskedik velünk!

- Pucolás!

- Réz kéne!

- Nincs.

- Duplájáért.

- Nincs.

- Négyszereséért.

- Nincs.

- Másnak van, csak nekünk nem ad? Megveri az Isten!

- Nincs!

- Odaadom egy hétre a szeretőmet.
 - Ha lemosdatnád, se kéne!
 - Pedig nagyon szép. Még nincs tizennégy éves.
 - Az anyja mellett a helye!
 - Ez olyan rafinált, hogy Budapesten is megnyalnék utána a tíz ujjukat a bakák.

- Nincs!
- Fele-fele!?
- Mennyi kéne?
- Amennyi van.
- Két hét múlva. Ilyentájban.
- Késő. Most kellene.
- Nincs.
- Csak járhatja velünk a bolondját. Akkor se lesz.

A közeli szeméttelen egyre nagyobb tüzek égnek: valaki felgyújthatta a gumikat, mert magasra száll a gomolyos füst.

Zsuzsa szobájának ajtaján halkan kopognak: de az asszony nem hallja, hiszen még mindig az ablakpárkányon ülve figyeli a rádióműsort. Mozdul a kilincs – erre neszez fel az asszony. Sietve nyitja ki a zárat, tárja az ajtót. S máris fordul: nem nézi, ki érkezett.

- Lefüggönyözök.

És behajtja a spalettát, becsukja a fekete papírral elfedett ablaktáblát, s elhúzza a sötétítő függönnyt.

- Kapcsold.

Halvány villanyfény gyúl. Zsuzsa nem Borbit várta.

- Na mi van? – szól rá Borbi.

- Cseréltetek? Értésíthetél volna: akkor főzök.

- Neki nem szoktál.

- Nem. Félt, hogy lekenyerezem. – nevet a csorba fogú asszony. – Magára főz.

- Nem is rosszul.

- Na, mit csináljak? – s máris tüsténkedik a garzonlakás főzőfülkéjében.

A szoba – hajdani tisztalakás – majdhogynem lakájos: csak éppen ide minden tárgy a szeméttelről került. Mégis rajtuk az asszonykéz nyoma.

És tele van a lakás mindenféle kalickákkal – s bennük madarakkal.

Borbi levágja magát a franciaágyra, beletúr a ponyvákba, kikapcsolja a rádiót. És nézi az asszonyt.

- Ne bámuld a lábamat – meg sem fordul Zsuzsa. – Szemét vagy. Utálom.

- Visszeres! – állapítja meg Borbi.

- Az!

- Az!

- Ilyen és kész! Ne nézd – üti fel Zsuzsa a tojásokat, kavarja a rántottát. – Inkább a mellemet! – fordul meg, s megringatja keblét. – Ennek van súlya!

Borbi mindent magába tud tömni. Zsuzsa szemközt ül vele, mosolyogva nézi. Majd sört bont.

- Ez meg honnan? – böffent az első korty után Borbi.

- Kaptam.

- Azért!

- Inkább megköszönnéd!

- Ha egyszer kiteszed a lábad, vissza se jössz!

- Tudom.

- Jó helyed van. Olyan, mintha a lakásod lenne.

- Olyan. – vetkőzik Zsuzsa.

Az ágyban. Borbi cigarettázik.

- Szobi?

- Pipit fogott. – unott a férfi.

- Ó, a kurvapécér! – vihog Zsuzsa. – Hát elkapta!

- Ketten voltak.

- Mondtam nekik, hogy óvatosak legyenek. – hosszan nézi a közelben gubbasztó csókat. – De jobb szívűnek hittem. Minek fogta el őket.

- Baj lesz! – ül fel Borbi. Dühös.

Zsuzsa engeszteli.

- Nekik is kell hely.

- Hülye! – kapkodva öltözik Borbi, és máris rohan társát figyelmeztetni.

Az őrszobában Szobival szemközt ül – hátrakötött kézzel – a lány. Szobi dúl-fúl. Rátámad a beeső Borbira:

- A francba! Megszökött a fiú!

- Legalább eggyel kevesebb a gondunk!

- Ha fecseg?

- Mit fecsegne! Letagadjuk.

- Ez meg nem szól egy szót sem.

- Zsuzsa engedte be!

- A rongy!

- Na, kisasszony, már tudjuk, hogy került ide – fogja meg Borbi a lány alát, és fordítja maga felé a kialvatlan arcot –, csak azt nem, hogy fog kikerülni.

- Megerőszakolnak? – szemtelenkedik a lány.

Ettől elhűl a két férfi. Egymásra sem mernek nézni.

- Az ötlet jó. – állapítja meg Borbi.

- Pont erre van szükségem. – dohog az öreg.

- Látni magukon! – élesedik a lány hangja. – Sikítani fogok.

- Jó. – és leken egy pofont neki Borbi. – Tessék.

- Szadista! – sírja el magát a lány.
- Ne bánts! – figyelmezteti Borbit Szobi.
- Hisztériás rohamot kapna. Így megmarad a tartása. Már csak makacs-ságból is.
- Ismerem magukat!
- Na ja. Idevalósi. – hagyja rá Szobi.
- Magát különösen. Apám sofőrje.
- Lászkó lánya?
- Szép, hogy megismer. Kioldozná a kezem.
- Azt nem lehet. Fogoly.
- A francba! Engedjenek el!
- Mit kerestek itt? – hajol ismét közel a lányhoz Borbi.
- Láthatták. – sziszegi a lány.
- De miért pont itt? – hitetlenkedik Szobi.
- Ezt a címet adták! – kiáltja a lány.
- Zsuzsa! – figyelmeztet ismét Borbi.
- Megcsinálta. – vágja el magát a székre Szobi.

Szobi tör be Zsuzsa szobájába. Az asszony az ágyon fekvé hallgatja a rádióját.

- Na mi van? – teszi fel feleslegesen a kérdést az asszony.
- Szobi fújtat, nem tud megszólalni.
- Tessék. – kel Fel Zsuzsa, s adja a maradék sört Szobi kezébe. – Igyál.
- Ki engedte meg!
- Senki. – és máris sír Zsuzsa.
- Miért?
- Most ittad meg!
- Szobi nem érti:
- Micsoda?
- Hogy legyen sörötök!
- Szétverlek!
- Tessék! – zokog az asszony, és Szobi kezébe adja a korbácsot.
- Szobi üt. A madarak ricsajoznak.

Ismét az őrszobán. Borbi leköti a lány lábát. Élvezi a feszült helyzetet – majd kulcsra zárja a helyiséget és elsiet.

Zsuzsa Szobi lábait csókolgatja – ekkor nyit rájuk Borbi.

Borbi látja társa kezében a korbácsot, és a megtépett asszonyt – máris üt. Szobi eszméletlenül terül el a padlón.

- Ne! – veti rá Borbira magát Zsuzsa! De hiába.

A szeméttelenen több apró tűz ég. Körülöttük víg bodegalakók. Leginkább isznak, vitatkoznak, heccelik egymást. Köztük az is, akivel Borbi tárgyalt. Leginkább abból látszik, hogy ő a főnök, hogy sorra járul elé mindenki egy-két köteg pénzzel. Ő számolatlan dugja bekecsébe járandóságát.

Sivalkodó asszonyt visznek elé. Laja föl sem áll, úgy ken le neki egy pofont. Az asszony oldalra dűl, de markos legények ismét Laja elé penderítik.

– Hallom, külön utakon jársz.

Az asszony nem válaszol.

– Nekem így is jó.

– Akkor meg mi a bajod.

– Hogy itt nincs helyed!

– Hát hová a kurva anyádba menjek?

– Fl.

– Miért? A tiéd?

– Az enyém! – nyúl be az asszony blúzába Laja, és kivesz egy pénzköteget. Megolvassa, elfelezi.

– Ez a tiéd. – dugja vissza a melltartóba Laja a pénzt. – A szobakiadást meg hagyd rám.

– Zsuzsával beszélj meg!

– Megkapja ő is a magáét. – a kísérő gesztustól mindenki röhögni kezd.

Gábor alszik a priccsen. Kutyavonításra ébred. Feltápáskodik, kinéz a csilagos éjszakába. Majd fölrázza Viktort.

Viktor szótlan megy ki, körbenéz, s mire visszajön, Gábor már alszik. Viktor is visszafekszik.

Zsuzsa Szobit és Borbit ápolja. Összeúzott arccal járkál, de nem törődik magával.

– Mostmár menj. – mordul Borbira Szobi.

– Hideg van kinn.

– Az. – hagyja rá Szobi.

– Te meg maradsz? – kérdi Borbi.

– Maradok.

– Már miért ne maradhatna. – csattan föl Zsuzsa.

– Egy-két dolgot meg kell beszélünk.

– Az jó. – indul Borbi, és megcsipkedi Zsuzsa fenekét.

Szobi elfordul, hogy ne kelljen megszólalnia.

– Mit akar ez? – mordul az asszonyra.

– Amit te.

– Megkapja?

– Meg! Neki is jár!

– Büdös kurva.

– Mindig is az voltam. Mit vársz? Mit akarsz? Mikor adtál te nekem láncot? Hát úgy beszélj!

Szobi mereven nézi az asztalt, majd a korbácsot.

Zsuzsa fölveszi a korbácsot, bezárja egy ládikóba.

– Kérem a pénzt! – dörmög Szobi.

– Mi?

– A pénzt!

– Miből, te hülye?

– A szoba árát. Amit kaptál.

– Szarrágó! – sikolt Zsuzsa!

– Az. – hagyja rá Szobi. A pénzt!

– Ne! – hajít hozzá egy ezrest Zsuzsa. – A fele! Az enyémből.

– Kinek tejelsz még?

– Mindenkinek, a franc esne belétek, mindenkinek. – és zokogva borul

Zsuzsa az ágyra.

Szobi megszokta az efféle kitöréseket, hagyja. Issza a sörét.

Majd eteti a fölébredt madarakat.

Szobi tátott szájjal, félrészegen horkol. Zsuzsa kimászik mellőle, magára terít egy köpenyt, kióvatoskodik az épület elé. Megy a zárkához, hogy kiengedje a fiatalokat. De csak üres szobát talál.

Élesekét füttyent, és áll a holdárnyékban. Már topog. Fázik.

Plédbe burkoltan lép ki – hogy honnan, nem is sejthető – a sápadt fiú.

– Erről szó sem volt! – támad Zsuzsára.

– Arról se, hogy balfasz leszel! – forgatja maga felé Zsuzsa a fiú arcát.

– Hagyjon.

– Ha annyira egyszerű lenne. Nyakig vagyunk a szarban.

– Okos.

– Ne felelj! És mostmár tűnj a picsába.

– Vele mi lesz? – int az őrszoba felé a fiú, ahonnan fény szűrődik ki.

– Reggelre otthon lesz. Na, mars!

A fiú mászik a kerítésen. A kirohanó kutyákat Zsuzsa fogja meg, s tartja vissza.

A lány remegve ül a széken: vele szemben Szobi és Borbi. Tovább tart a kihallgatás-féle. De már mindenki fáradt, elcsigázott.

Borbi katonásra húzza ki magát, és összefoglalja az eredményt.

– Szóval szobára engedte Zsuzsa, azzal az ismeretlen fiúval, akit délután szedett össze. De miért pont ide jöttek? Hisz a szülei házába is...

– Barom. – Szobi már rekedt. – Majd pont oda.

– De miért ide?

A lány hallgat. Szobit nézi.

– Mert telepi a srác. – állapítja meg az öreg. – Más nem tudja ide a bejárást.
 – Szóval lotyóféle. Bárkit összeszedel, ha rádjön... – és Borbi megsimítja a lány tarkóját.

A lány összébb húzza magát.

– Mit akarnak csinálni, Szobi bácsi?

Szobit kiveri a veríték.

Borbi csak most fogja föl: ezek ismerik egymást.

A szeméttelenen zsarátnokok között sovány kutyák. Egy bádogházban gyertya ég: benn, rongyokon a tollas vénség forgolódik és átkozza a kisiút. A gyerek önfeledten hallgat valami nagyon szép zenét egy Sokol rádióból, és gyertyafényben nézegeti a kalyiba gyerekrajzokkal kitapétázott falát. Ez mind az ő műve.

Borbi és Szobi együtt járnak a laktanyát.

– Az apja volt? – kérdi Borbi.

De nincs válasz.

– Az. – bólint Borbi. – Az lőtte el a lábad. Majd meg rádfogta, te vagy a hibás. A pénzt csapoltad, amíg volt neki. De végül jöhettél ide.

– Kuss! – üvölt Szobi, és fölrug egy üres vödört.

Borbi a röhögéstől kaparja a falat. Aztán fuldoklik, nem tudja abba hagyni. Visszaront az éjszakai szálláshelyükre. Szobi utálkozva nézi. De amikor meghallja a lány sikoltozását, maga is berohan.

A lány hisztérikusan sikong. Borbi nem érti a helyzetet, tehetetlenül nyugtatná, de ez még csak olaj a tűzre.

Szobi is megretten Borbitól: a fiatalabb férfi keze, arca, ruhája csupa vörös festék.

– Menj mosdani! Festékes lettél.

Borbi belepillant a tükörbe – valóban félelmetes látványt nyújt. Meg lehet tőle ijedni.

Szobi az ágyra fekteti a lányt, plédet terít rá. Leoltja a fényt.

Még tart az éjszaka.

Szobi széken hintázik. Borbi forgolódik, nem tud aludni a nyikorgástól. A lány alszik, lecsúszott róla a pléd – a félhomályban is látni, szép. Szobi is, Borbi is őt bámulja.

Zsuzsa a szeméttelen szélén, a telep guberálóinak főnökeivel tárgyal. A rézszeg férfi tapogatja az asszonyt – Zsuzsa hagyja.

– A pénzt! – csap a férfi kezére.

Aki csak bambán bámul.

– A pénzemet. – Zsuzsa cirógatja a férfi mellkasát, arcát, majd felcsapja a férfi orrát.

A férfi röhög, fogdosná az asszony fenekét. Zsuzsa benyúl a férfi gatyájába, és megcsavarja a férfi tökét.

- A pénzt!

A férfi hörög. Zsuzsa szenvtelen áll fölötte.

- Máskor ne üsd bele az orrod a dolgomba.

Leguggol a férfi mellé, kiforgatja a zsebét.

- Ez az enyém. - rak el valamennyit a pénzből. Ezt meg - mutatja fel az ezrest - visszaadod.

- Szemét!

- Nekem szóltál? - lép a férfi torkára. - Jó. De ugye visszaadod neki?

Indulna, amikor megfordul.

- Máskor meg te is ügyelj, hogy ki jön be szobázni. Az embereid között tán csak tudsz rendet tartani.

- Oké. - tápáskodik görnyedve a férfi.

- Ki az a lotyó? - kérdi Zsuzsa. - Még azt is ki kell valahogy szabadítanom.

- A Lászkó-lány. Megérdemli.

Zsuzsa észvesztve rohan vissza a laktanyába.

- Miféle ember vagy te? - rúg a szeméttelép főnöke az alvó fiúba.

Felébred a kalyibában a tollas öregasszony, meg a gyertyacsonk mellett szendergő fiúcska is.

- Mi van? - sipít a vénség.

- Az unokád kamatyolni akart, oszt kihúzták alóla a bigét. Ez meg szabad prédára hagyta.

- Szégyelld magad! - lötyyenti le a fiú arcát vízzel a vénség. - Menj. Fejezd be a dolgodat.

- Minek ez a félhomály? - kattintja föl a villanykapcsolót Zsuzsa. Borbi és Szobi rögtön ébred, a lány a szeme előtt kapkodja a karját.

- Teljesen berúgtál! - tápáskodik föl Szobi, és megpróbálja Zsuzsát megfogni. De az asszony szüntelen kicsúszik a keze közül.

- Mióta jöhetsz ide! - ripakodik az asszonyra Borbi.

- Mulatni akarok. - zöttyen Szobi vállára az asszony, és meghúzza a csatos üvegét. - Igyatok, fiúkák. - nyújtja a tovább a palackot.

Szobi beleszagol az üvegbe:

- Pfujj! Noha! Megint a telepen voltál.

- Csak ott van ilyen jó bor! - iszik tovább Zsuzsa. - Na, akartok? És te, kisanyám? - tántorog a fekvő lányhoz.

A lány felhúzza a lábát, a sarokba szorul.

- Na, mit kényeskedsz? Igyál.

- Nem. - szögezi le a lány.

– De szép a bőröd! Igyál, anélkül is tönkre megy. Egy év ide vagy oda, nem számít.

– Nem kérek! – taszítja el a lány Zsuzsa reszketeg kezét.

– Ebből nem!? Csak a fiúcskákból? Egy éjszaka háromból is? – iszik egyedül tovább Zsuzsa.

– Kuss, az anyádat! – emeli fel a székét Szobi!

– Kit védsz te bolond? vagy engem akarsz megtámadni, engem? És éppen te? A roncs?! – Zsuzsa magán kívül van.

– Menj aludni. – parancsol rá Borbi.

– Nincs kedvem. – kényeskedik Zsuzsa, és igazgatja a haját.

– Te, ha elkapnak... – heveskedik Szobi.

– ...akkor mi lesz? – nyálazza száját Zsuzsa.

– Semmi. – inti le Borbi.

– El akarok menni! – sírja el magát a lány.

– Ha már itt vagy, akkor maradj! és ne szólj a felnőttek beszélgetésébe – torkolja le Zsuzsa.

A lány keservesen fél.

– Na, mi a baj? Hiányzik anyuci? Vagy az a vadász papa? Aki szeret belelőni a sofőrjébe? – Zsuzsa egyre hangosabb. – Fiúcskák, menjünk feredőbe! – és máris vetkezik.

– Nyughass! – gorombul Szobi.

– Menjünk fürödni. Aztán meg ki-ki a dolgára. De addig is igyunk. – Zsuzsa piáját elfogadja a két férfi. – Olyan rég fürödtem társaságban!

És nyitja az ajtót.

Feltámogatja a lányt, viszi magával.

A két férfi utánuk.

Vihognak az udvaron.

Elérik a fürdőházat.

A szauna még meleg. Zsuzsa fát rak a kazánra, nagy lánggal lobog a tűz.

És vetkőzik.

És vetkőzteti a férfiakat.

A lány rongycsomóként hever a falócán.

Zsuzsa szobájában égve maradt egy kislámpa. Halkan nyikordul az ajtó – sovány (festéktől vörös) macska búvik be a résen. Leül egy kalicka elé, benyúl mancsával a rácsok közt – riogatja a madarakat.

A száraz gőzben vannak mind a négyen. Zsuzsa valami fekete dolgot vesz észre a lóca alatt – lehajol, és előhúzza a bekötött lábú csókát.

– Megvan Kázmér. – nyújtja át Szobinak.

Szobi szeretettel simogatja a madarat.

– Nem tesz jót neki a meleg! – vihog Borbi.

– Szobi! – figyelmeztet Zsuzsa.

Szobi kiront a szabadba, a madarat lerakja a küszöb mellé, majd beugrik a vízmedencébe.

Hamarosan mellette lubickol Zsuzsa is.

– Engedjétek el. – mondja a férfinak.

– Felőlem mehet. Felfrissül, és vezesd ki. Csak el ne aludjon itt a környéken.

– Nagyon magadon viseled a gondját. – szigorodik Zsuzsa.

– Valamikor a térdemen lovagolt.

Kimásznak a vízből, futnak vissza a szaunába. Szobi elől.

Tétován bámulja, miként csapódik be mögötte a vasajtó, nem érti a helyzetet.

Ledől a padra. A gőz sivitva tör be a szelepeken.

Zsuzsa engedi rájuk.

– Na, most lovagoltasd a térdeden! – szól be.

Az ájult lányt a két férfi cipeli a kiürített orvosi vizsgálóba. Előttük Zsuzsa sürgölődik, nyitja-zárja az ajtókat, leporolja a műanyag borítású ágyat, plédet terít a lányra.

– Mentőt kéne hívni. – motyogja félszegen.

– Hogy aztán kirúgjanak az állásunkból. – kiabál Borbi.

– Hideg vizet! – parancsolja Szobi, és máris mossa a lány piros arcát.

– Orvost hívok! – indul Zsuzsa.

– Sehova se mégy! – kapja el Borbi az asszony könyökét. – Te is ki leszel innen rúgva!

Az asszony visszatorpan.

– De csináljatok velem valamit.

– Pálinkát! – találja ki Szobi a megoldást.

Borbi és Zsuzsa kapkodva csavarja le a különböző üvegek tetejét, s beleszagolnak, beleiszznak a tartalmukba.

Mígnem találnak valami lötytyöt.

– Tiszta szesz! – állapítja meg Szobi. – Hígítsátok fel.

Furcsa, opálos színt kap a víztől a folyadék.

Zsuzsa tartja a lány fejét, Borbi lefogja a kezeit, Szobi önti a lány szájába az alkoholt.

Majd megnyugodva mellé ülnek.

A lány köhög.

Borbiék megkönnyebbülnek.

Majd a lány száján fehér hab fut ki, félrebillen a feje.

Zsuzsa lerántja a plédet, fülét a lány mellkasára tapasztja.

S kezdi ráncigálni a testet.

– Meghalt! – sikoltja.

S bármit tesznek ők hárman, a lány halott marad.

Szobi beleszagol ismét az üvegbe:

- Formalin.

És bezúzza a palackkal az ablaküveget.

Zsuzsa pisztolyt fogva a férfiakat nézi, mint ássák a fenyők alatt a gödröt.
Hajnalodik.

A két férfi némán izzad. Kapkodva dolgoznak – húzzák a földet a halott lányra.

Ahogy befejezték a munkát, Zsuzsa megmutatja nekik: üres volt a fegyver. Szobitól hatalmas pofont kap, de túri.

S ki-ki megy a dolgára: Zsuzsa vissza a lakásába, Borbi és Szobi letisztogatni az ásókat.

Borbi a karórájára pislant. És máris rohan az őrhelyre. Szobi utána.

A szobában csipog az adóvevő.

Szobi veszi fel, bejelentkezik.

- Rendkívüli esemény nem történt – jelenti. Majd lecsatolja fejéről a fülhallgatót.

Szokásosan telik a nap.

Szobi madarakat figyel a távcsövével.

Viktor időnként körbekerekezi a laktanyát.

Janóék tekéznak.

Ebédelnek.

Alszanak.

Ködben a vidék.

S néha el-eltűnik az örök közül valaki, hogy újabb katonai holmikat rejtessen el valahol.

Gábor foltozza a kerítést.

Szobi eteti a bekötött lábú madarat.

Zsuzsa alszik.

Majd fóz. Pénzt számol. Pakol.

Esteledik. A fiú korcs kutyáját követve bemászik a laktanyába. A kutya a fenyők alól kikaparja a lány karkötőjét.

Az őrszobát, ahol az öt vagyonőr kártyázik elborítja a láng: benzines palackot hajított be a fiú. És a férfiakra reteszeli kívülről az ajtót.

A szeméttelep lakói közben kirámolják a raktárakat. Taligán, zsákban, hátton, ki-ki viszi amit talál.

Szobi rádión kér segítséget.

Kitörnének, sikertelenül.

Ég a laktanya.

Hajtóvadászat a gyújtogató és a guberálók ellen; helikopterekkel, katonai dzsipekkel, motorokkal. Az elhagyott rakétasilóknál ködgyertyák robbannak.

Bilincsben hozzák a fiút és társait.

A közeli város lakói hadgyakorlatra gyanakszanak.

Zsuzsa legszebb ruhájában gyalogol. Meggörnyed iszonyatosan nagy terhe alatt: hátán cipeli az összedrótzott-egybekötött madárkalitkákat. Kerülgeti a bokrokat, elhajol a gallyak elől, szétfeszített körömcipőjében nehézkesen halad.

A kalitkákban mindenféle madarak, borzasan, ázottan. Zsuzsa balkezeiben régimódi kalicka, arapapagájjal. A másikkal selyemszalagon rángatja ványadt macskáját. S mögötte, ki más is bicegetne, mint a bekötött lábú csóka.

KAJÁRI GYULA: GYÖTRŐDŐ ASSZONY